

- Sťažovatelia:**
1. **Ing. František Čerman**, nar. 29.11.1950,
trvale bytom Tabaková 1, Bratislava
  2. **Ing. Pavel Beďač**, nar. 27.9.1954,
trvale bytom Šúdolská 51, Nitra
  3. **Ing. Miloš Kocúr**, nar. 5.4.1954,
trvale bytom Župné nám. 1, Nitra,
  4. **Stanislav Dúbravický**, nar. 13.2.1954,
trvale bytom Hviezdna 4, Nitra
  5. **Juraj Lachmann**, nar. 25.10.1953,
trvale bytom Piaristická 3, Nitra
  6. **Ing. Milan Andrašík**, nar. 18.7.1951
trvale bytom Slávičie chodníky 21, Nitra,
t.č. vo výkone trestu odňatia slobody

Spoločne zast.:

Porušovateľ základného práva:

1. **Najvyšší súd Slovenskej republiky**, Župné námestie 13, Bratislava
2. **Krajský súd Bratislava**, Záhradnícka 10, Bratislava

S Ť A Ž N O S Ť

proti porušovaniu základných práv a slobôd
vyplývajúcich z Ústavy Slovenskej
republiky, a ľudských práv a základných
slobôd vyplývajúcich z medzinárodných
zmlúv podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej
republiky

- trojmo
- plná moc
- prílohy podľa textu

I.

Sťažovatelia sme boli rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. Z – 2 1 T 36/90 z 20.1.2004 uznaní vinnými z trestnej činnosti v rámci tzv. Kauzy Cervanová. Proti rozsudku sme v ten istý deň zahlásili odvolanie, ktoré sme odôvodnili podaním zo 14.7.2004 a doplnili podaním z 25.8.2004. Na verejnom zasadnutí 29.11.2006 až 4.12.2006 Najvyšší súd Slovenskej republiky naše odvolanie rozsudkom sp. zn. 4 To 36/2004 podľa § 256 Tr. poriadku zamietol. Proti tomuto rozsudku NS SR v spojení s rozsudkom KS v Bratislave sme dňa 30.7.2007 podali dovolanie z dôvodu, že bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu (ust. § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.) a rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom (ust. § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por.). Na základe informácie v dennej tlači sme sa dozvedeli, že naše dovolanie malo byť už zo strany dovolacieho súdu začiatkom júna 2009 zamietnuté. Náš obhajca na základe telefonického dopytu v trestnej kancelárii NS SR zistil, že dovolací senát NS SR **dňa 1.6.2009** rozhodol tak, že nevyhovelo dovolaniu žiadneho zo sťažovateľov, pričom pracovníčka tr. kancelárie odmietla oznámiť, či naše dovolanie bolo zamietnuté alebo odmietnuté. Písomné vyhotovenie rozhodnutia o dovolaní nám nebolo do dnešného dňa doručené.

Dôkaz: rozsudok KS v Bratislave sp. zn. 1 T 36/90 z 20.1.2004
rozsudok NS SR sp. zn. 4 To 36/2004 zo 4.12.2006

Rozsudkom NS SR sp. zn. 4 To 36/2004 zo 4.12.2006, postupom tohto súdu, ako aj rozsudkom KS v Bratislave sp. zn. Z – 2 1 T 36/90 z 20.1.2004 a tiež postupom tohto súdu boli porušené naše základné práva a slobody vyplývajúce z Ústavy Slovenskej republiky, a ľudské práva a základné slobody vyplývajúce z medzinárodných zmlúv, a to konkrétne z tých ustanovení predmetných dokumentov, ktoré sú citované nižšie v bode II. Ochrana našich základných práv a slobôd nám nebola poskytnutá ani na základe podaného dovolania, čo takisto predstavuje porušenie týchto základných práv a slobôd, a to v takom istom rozsahu, pričom však vzhľadom na nedoručenie rozhodnutia o dovolaní ku dňu vyhotovenia tejto ústavnej sťažnosti môže byť rozsah tejto ústavnej sťažnosti rozšírený, príp. môže byť jej odôvodnenie doplnené. Porušenie našich základných práv a slobôd rozhodnutím NS SR o dovolaní – či už zamietnutím alebo odmietnutím dovolania – vyplýva fakticky aj z rozhodnutia Ústavného súdu SR o našej predchádzajúcej ústavnej sťažnosti sp. zn. III ÚS 276/08-30 zo dňa 24.9.2008, v ktorom Ústavný súd SR na str. 17 jednoznačne uviedol:

„Ústavný súd preskúmal prílohy sťažnosti (kópiu podaného dovolania) a konštatuje, že povaha námietok sťažovateľov uvedených v ich dovolaní z 30. júla 2007 podanom najvyššiemu súdu zjavne napĺňa danosť dovolacieho dôvodu v zmysle ustanovenia § 383 Trestného poriadku (dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1, písm. c/ Trestného poriadku).

Ústavný súd je toho názoru, že existencia uvedeného dovolacieho dôvodu v spojení s § 377 Trestného poriadku zakladá právomoc najvyššieho súdu vecne preskúmať námietky sťažovateľov v rámci dovolacieho konania v zmysle ustanovenia 384 Trestného poriadku. Z tohto hľadiska hodnotí ústavný súd sťažnosť ako predčasne podanú.“

Dôkaz: Uznesenie ÚS SR sp. zn. III ÚS 276/08-30 zo dňa 24.9.2008

II.

V zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR:

„Každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.“

V zmysle čl. 36 ods. 1 ústavného zákona č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd:

„Každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.“

V zmysle čl. 6 ods. 1 veta prvá Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd:

„Každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.“

Podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR:

„Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.“

Podľa čl. 38 ods. 2 prvá veta uvádza Listiny základných práv a slobôd:

„Každý má právo, aby jeho vec bola prerokovaná verejne, bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.“

Podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy SR:

„Obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu.“

V zmysle čl. 40 ods. 3 ústavného zákona č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd:

„Obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu. Ak si obhajcu nezvolí, hoci ho podľa zákona musí mať, ustanoví mu ho súd. Zákon ustanoví, v ktorých prípadoch má obvinený právo na bezplatnú pomoc obhajcu.“

V zmysle čl. 6 ods. 3 písm. b), c) a d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd:

„Každý, kto je obvinený z trestného činu, má tieto minimálne práva: mať primeraný čas a možnosti na prípravu svojej obhajoby, obhajovať sa osobne alebo prostredníctvom obhajcu podľa vlastného výberu, alebo pokiaľ nemá dostatok prostriedkov na zaplatenie obhajcu, aby sa mu poskytol bezplatne, ak to záujmy spravodlivosti vyžadujú, vypočúvať alebo dať vypočúvať svedkov proti sebe a dosiahnuť predvolanie na vypočúvanie svedkov vo svoj prospech za rovnakých podmienok, ako v prípade svedkov proti nemu.“

V zmysle čl. 47 ods. 2 a 3 Ústavy SR:

„(2) Každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom.

(3) Všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.“

V zmysle čl. 37 ods. 2 a 3 ústavného zákona č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd:

„(2) Každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy, a to od začiatku konania.

(3) Všetci účastníci sú si v konaní rovní.“

V zmysle čl. 6 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd:

„Každý, kto je obvinený z trestného činu, považuje sa za nevinného, dokiaľ jeho vina nebola preukázaná zákonným spôsobom.“

III.

A) Predbežná selekcia dôkazov

NS SR sme preukázali, že v archíve MV SR v Levoči sa pod číslami F/R-013, inventárna jednotka 289, rok 1976, nachádza obrovské množstvo svedeckých výpovedí, ktoré boli uskutočnené zákonným procesným postupom po začatí trestného stíhania vo veci 14.7.1976 až do jeho prerušenia 31.3.1977, ako aj veľké množstvo listinných dôkazov, ktoré zhromaždili vo veci vyšetrovatelia v tomto období. Tieto dôkazy boli vykonané v danej trestnej veci pod pôvodným ČVS: VV – 38/76, nikdy sa však nestali súčasťou trestného spisu. Bez týchto dôkazov, ktoré z hľadiska času, kedy boli vykonané (napr. svedecké výpovede účastníkov diskotéky vykonané bezprostredne po začatí trestného stíhania vo veci), majú veľkú dôkaznú hodnotu, sú akékoľvek skutkové zistenia súdu neúplné, a teda bez ich vykonania pred súdom (v rámci zásady bezprostrednosti a ústnosti) nie je možné uskutočniť zákonné vyhodnotenie dôkaznej situácie, predchádzajúce vyneseniu rozsudku.

Tým, že tieto v danej trestnej veci zákonne vykonané dôkazy neboli zaradené do nášho spisového materiálu, došlo k predbežnej selekcii dôkazov. Právny poriadok SR však predbežný výber dôkazov neumožňuje. Neexistencia predbežného výberu dôkazov v oblasti trestného práva vyplýva napr. z § 166 ods. 1 Tr. por. platného do 31.12.2005, § 176 ods. 1 prvá veta Tr. por. platného do 31.12.2005, § 234 ods. 1 prvá veta a ods. 3 Tr. por. platného od 1.1.2006, § 2 ods. 1 vyhl. MS SR č. 618/2005 Z. z. o tvorbe spisu orgánmi činnými v trestnom konaní a súdmi. Neexistencia predbežného výberu dôkazov bola konštatovaná aj rozhodnutím Ústavného súdu ČR II. ÚS 173/01 zo dňa 7.1.2004, ktorým bol v dôsledku takejto selekcie vyslovený zásah do ústavného práva na spravodlivý proces. V rozhodnutí III. ÚS 617/2000 zo dňa 4.10.2001 vyslovil ÚS ČR záver, že v ústavne súladnom konaní nemožno opomenutím niektorého z vykonaných dôkazov vziať za preukázanú skutkovú verziu, ktorá v opomenutých a teda nevyhodnotených dôkazoch nemá oporu.

Niektoré z týchto dôkazov sme **ako dôkaz o ich existencii** predložili NS SR ako súčasť nášho odvolania podaním zo dňa 25.8.2004, pričom sme žiadali, aby bol súdny spis doplnený o všetky dôkazy nachádzajúce sa v archíve. Z rozsudku NS SR sp. zn. 4 To 36/2004 zo 4.12.2006 však vyplýva, že naše poukazovanie na tieto dôkazy považuje za návrhy na doplnenie dokazovania, ktoré má zákonnú možnosť odmietnuť. V odôvodnení svojho rozsudku uvádza, že „... *dospel k záveru, že základným sporom týchto strán trestného konania ... je otázka zákonnosti výpovedí tých obžalovaných, ktorí sa v prípravnom konaní priznali k spáchaniu žalovaných činov ako aj hodnovernosti svedkov, ktorí priamo či nepriamo obžalovaných usvedčovali a z toho vyplývajúca potreba vykonať ďalšie dôkazy, najmä tie, ktoré sa nachádzajú v archíve v Levoči.*“

Svojím postupom nás NS SR a pred ním aj KS v Bratislave a orgány činné v trestnom konaní obrali o možnosť, aby tieto dôkazy boli hodnotené nezávislým a nestranným súdom. K týmto dôkazom sme nikdy nemali možnosť vyjadriť sa a súdy ich nemohli hodnotiť vo vzájomnej súvislosti s ostatnými dôkazmi. Táto skutočnosť mala reálny vplyv na zistenie skutočného stavu veci a následne na správne právne posúdenie veci. Takýto postup je nevyhnutné považovať za zásah do nášho práva na spravodlivý proces (právo na ochranu nezávislým a nestranným súdom) a práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom. Zároveň, tým, že tieto dôkazy boli ignorované, hoci mnohé z nich obsahujú okolnosti svedčiace v náš prospech, došlo k porušeniu nášho práva na obhajobu.

NS SR tým, že odmietol prihliadnuť na vykonané dôkazy nezákonne nezaradené do súdneho spisu, zároveň pokračoval v posudzovaní veci na základe dôkazov predložených stranou v procese neopodstatnene zvýhodnenou, a preniesol tak porušovanie zásady rovnosti zbraní do ďalšieho stupňa konania. Porušením tejto zásady takisto došlo k porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie, ako aj práva v zmysle čl. 47 ods. 3 Ústavy SR, čl. 37 ods. 3 ústavného zákona č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd, a čl. 6 ods. 3 písm. d) Dohovoru.

Dodržanie uvedenej zásady sa posudzuje najmä vo vzťahu k čl. 6 ods. 3 písm. d) Dohovoru, t.j. k právu oboch strán rovnocenne predkladať dôkazy vo svoj prospech. V čase, keď sa v pôvodnom konaní v osemdesiatych rokoch vykonávali dôkazy, procesná rovnosť neexistovala, čo potvrdil aj zrušujúci rozsudok NS ČSFR konštatujúc, že neboli vykonané dôkazy navrhnuté obhajobou a dokazovanie bolo zámerne neúplné v neprospech obhajoby.

NS SR okrem oboznámenia sa s vykonanými dôkazmi odmietol vykonať výsluch znalca, ktorého znalecký posudok mu bol riadne procesným postupom predložený v rámci odvolacieho konania. Európsky súd pre ľudské práva sa v prípade **Bönisch v. Rakúsko (1985)** zaoberal nerovnocenným zaobchádzaním so súdnym znalcom obhajoby a súdnym znalcom obžaloby. To, že v tomto prípade súdnemu znalcovi, ktorý mohol značnou mierou prispieť k objasneniu veci, nebol vôbec daný priestor prezentovať svoje závery, je exemplárnym porušením princípov rozpracovaných Súdom.

V archíve sa nachádzajú aj podania našich obhajcov z roku 1981 (po vznesení obvinenia proti nám), v ktorých namietajú proti zákonnosti vtedy prebiehajúceho vyšetrovania. To, že boli z trestného spisu vybraté a založené do archívu, predstavuje manipuláciu s trestným spisom vyšetrovateľmi, ktorí vec vyšetrovali po roku 1981! Konajúce súdy pritom sústavne poukazovali na to, že zo spisu nevyplýva, že by sa bol ktokoľvek na nezákonnosť vyšetrovania sťažoval.

Podrobnejšie sme okolnosti zadováženia týchto dôkazov objasnili v našej predchádzajúcej ústavnej sťažnosti z 30.7.2007 (konanie sa viedlo pred ÚS SR pod sp. zn. III ÚS 276/08), ku ktorej sme niektoré z množstva týchto dôkazov priložili. Charakter týchto dôkazov ako dôkazov svedčiacich v náš prospech je objasnený v našom dovolaní proti rozsudku NS SR, ktorú opätovne prikladáme (a o ktorej už pred rokom ÚS SR v konaní vedenom pod sp. zn. III ÚS 276/08 konštatoval, že „... *povaha námietok sťažovateľov uvedených v ich dovolaní z 30. júla 2007 podanom najvyššiemu súdu zjavne napĺňa danosť dovolacieho dôvodu...*“ .

B) Nerešpektovanie viazanosti právnym názorom NS ČSFR

Na základe sťažnosti pre porušenie zákona Najvyšší súd ČSFR v tr. veci 2 Tzf 5/90 rozsudkom z 19.10.1990 rozhodol, že uznesením NS SR z 25.4.1983 sp. zn. 1 To 17/83 a v konaní, ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon v náš neprospech. Uviedol, že súdy rozhodli o vine obžalovaných „*na základe skutkového stavu veci, ktorý nebol dostatočne objasnený. Ich rozhodnutia preto nie sú v súlade so zákonom*“.

Uznesenie NS SR, ako aj rozsudok KS v Bratislave boli preto zrušené a KS v Bratislave bolo prikázané, aby vec v potrebnom rozsahu znova prejednal a rozhodol. Bolo mu uložené „*doplniť dokazovanie o doposiaľ neobjasnené okolnosti, už v rozhodnutí bližšie uvedené, a riadiť sa pritom úvahami Najvyššieho súdu ČSFR, ktoré smerujú k zisteniu skutočného stavu veci a hodnoteniu dôkazov založenému na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu pri plnom rešpektovaní práva obvinených na obhajobu a dodržiavaní ostatných princípov trestného konania. Vinu obvinených bude možné posúdiť až po odstránení neúplnosti doterajších skutkových zistení.*“

NS ČSFR konštatoval potrebu oboznámiť sa s celým spisovým materiálom a so všetkými dôkazmi od začiatku trestného stíhania (dokonca s dôkazmi, ktoré súvisia s obvineným Jánom Hrmom, ktorý bol v r. 1976 obvinený pre ten istý tr. čin), resp. dal v úvahu potrebu vyžiadania znaleckého posudku o rozklade mŕtvoľy vo vode za konkrétnych podmienok v dobe činu (na s. 16 a 17 rozsudku výslovne konštatuje, že „*totožnosť nálezu ženskej mŕtvoľy s obeťou je základnou otázkou reality posudzovaného skutku a akékoľvek objektívne pochybnosti v tomto smere, nie je možné nechať bez povšimnutia*“).

V zmysle ustanovení Tr. por. o sťažnosti pre porušenie zákona platilo, že orgán, ktorému bola vec prikázaná, je viazaný právnym názorom, ktorý vyslovil vo veci Najvyšší súd a je povinný vykonať procesné úkony, ktorých vykonanie Najvyšší súd nariadil. Rovnaký princíp platí v súčasnosti pri dovolaní.

KS v Bratislave vo svojom rozsudku na viacerých miestach konštatuje, že predmetné dôkazy vykonať nemohol - nikdy neboli vypočutí spoluväzni, ktorí mohli potvrdiť výpovede odsúdených o nátlaku zo strany spoluväzňov pri získavaní priznávajúcich výpovedí, nebol vypočutý príslušník vnútornej ochrany väznice Michal Zervan, ktorý nezákonnosti vo väznici organizoval, nebol vypočutý hlavný vyšetrovateľ mjr. Hanko, ktorý vyšetroval tak skupinu Hrmo a spol. v roku 1976, ako aj skupinu Brázda a spol. v roku 1981, nebol vypočutý korunný svedok A. N. Kozák – posledný svedok, ktorý odprevádzal L. Cervanovú pri odchode z internátu. Neboli získané analýzy vzoriek vody, ktoré mohli vyvrátiť vyšetrovaciu verziu o utopení poškodenej v jazierku, nebol vykonaný vyšetrovací pokus ohľadne možnosti dohľadnosti v mieste únosu poškodenej, ktorý by mohol vyvrátiť svedectvo viacerých kľúčových svedkov, resp. úplne vyvrátiť svedectvo svedka Urbánka a celú vyšetrovaciu verziu scenára únosu poškodenej, nebol urobený časový snímok cesty korunnej svedkyne Barčíkovej, rod. Zimákovej, rozvedenej Vozárovej, ktorý by mohol potvrdiť, že túto cestu nebolo možné v roku 1976 absolvovať v časovom rozvrhu predloženom vyšetrovateľmi.

Ak teda NS ČSFR konštatoval, že skutkový stav nebol dostatočne objasnený a na jeho objasnenie nariadil vykonať určité procesné úkony, bez ich vykonania (bez ohľadu na to, či je to možné alebo nie) nemôže byť skutkový stav ani teraz dostatočne objasnený. Za takéhoto stavu dokazovania a vzhľadom na zásadu *in dubio pro reo* je nutné považovať rozsudky KS v Bratislave a NS SR bez ďalšieho za nezákonné a ide o porušenie nášho práva na spravodlivý proces a ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu, ako aj práva v zmysle čl. 6 ods. 2 Dohovoru, keďže naša vina nebola v dôsledku toho preukázaná zákonným spôsobom.

C) Nerešpektovanie požiadaviek kladených na odôvodnenie súdneho rozhodnutia

V jednom zo svojich rozsudkov Európsky súd pre ľudské práva v Štrasburgu konštatoval, že: *„Atribútom spravodlivého súdneho konania je, že rozsudok musí byť kvalifikovane zdôvodnený. Súd nemôže jednoducho konštatovať, že niečomu neverí a niečomu verí. Účelom súdneho konania je, aby súd vykonal analýzu dôkazov a nie deklaroval vieru. Bolo by samoučelné a v rozpore s elementárnou zásadou spravodlivého konania pred súdom, ak by obvinený síce mal prístup k súdnemu konaniu pred nestranným súdom, mal by aj právo prezentovať dôkazy na svoju obhajobu a bol by zastúpený obhajcom v konaní, ale to všetko bez záruky, že súd dôkazy vyhodnotí a zanalyzuje, bude sa každým z nich zaoberať a vysvetlí akými úvahami sa riadil pri rozporoch či pochybnostiach nastolených vykonanými dôkazmi a týmto dospeje k spravodlivému rozhodnutiu založenému nie na viere, ale na vykonaných dôkazoch.“*

Odôvodnenie prvostupňového rozsudku takmer celé pozostáva len z opisania výpovedí svedkov a obžalovaných, ktoré boli urobené v jednotlivých štádiách konania (s. 12 až 85). KS v Bratislave zúžil hodnotenie dôkazov na konštatovanie, že výpovede svedkov obhajoby nepovažuje za dôveryhodné (na s. 85 rozsudku uvádza, že „senát neveril obhajobným tvrdeniam obžalovaných, že išlo o vykonštruované obvinenie, akýsi komplot proti ich osobám, na ktorom sa podieľali orgány činné v trestnom konaní, ktoré násilím či už fyzickým, ale najmä psychickým vynútili na jednotlivých obžalovaných a svedkoch doznávajúce a usvedčujúce výpovede“). Na s. 88 rozsudku konštatuje, že „naopak za vierohodné považoval senát výpovede svedkov Ing. Igora Urbánka, MUDr. Jozefa Škrobánka, Petra Okénku, Rudolfa Gallu, Petra Hlavandu, Juraja Tokára, Milana Antošovského, ktorí zhodne tvrdili, že na zábave 9.7.1976 videli obžalovaného Andrášika a obžalovaného Čermana, s ktorými boli dievčatá z Francúzska.“ Pri hodnotení dôkazov sa súd nevysporiadal s tým, že títo svedkovia vypočutí v prípravnom konaní a/alebo na prvom súdnom pojednávaní svoje výpovede po roku 1989 zmenili, spochybnili, resp. vypovedali, že vyšetrovatelia sa im vyhrážali, vyvíjali na nich rôzne formy nátlaku či sugescie (Urbánek dňa 25.11.1992, str. 42 rozsudku, Škrobánek dňa 22.2.1994, str. 44 rozsudku, Okénka dňa 15.1.2003, str. 49 rozsudku, svedok Gallo dňa 1.10.2002 priznal, že nevie, či diskotéka bola 9.7.1976, str. 49 rozsudku, Hlavanda dňa 27.11.1992, str. 50 rozsudku, Tokár dňa 22.10.2003, str. 51 rozsudku). Súd sa v rámci odôvodnenia opiera o výpovede jednotlivých

svedkov a obžalovaných, neuvádza však konkrétne, o ktoré, keďže jednotliví svedkovia a obžalovaní boli vypočúvaní opakovane (v rámci prípravného konania, na hlavnom pojednávaní v rámci pôvodného konania, na hlavnom pojednávaní v rámci konania o sťažnosti pre porušenie zákona a na hlavnom pojednávaní v rámci nového prejednaní veci).

Takéto odôvodnenie rozsudku nemôže zodpovedať požiadavkám kladeným na jeho obsah. Súd sa iba formálne vysporiadal s jednotlivými vykonanými dôkazmi. V odôvodnení úplne absentuje vysvetlenie, akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, najmä ak si navzájom odporujú, čo nepochybne je aj tento prípad. Súd nepreveril tvrdenia odsúdených o psychickom a fyzickom nátlaku a nevypočul osoby, ktoré mali byť priamym nástrojom tohto nátlaku na odsúdených. Naopak, dôkazné bremeno vynúteného priznania a nezákonne pod nátlakom získaných dôkazov preniesol ako v roku 1981, tak aj v roku 2004 na odsúdených. Nezabezpečenie dôkazov tomto smere napriek príkazu NS ČSFR mu však nebránilo konštatovať, že tvrdeniam odsúdených neverí!

V zmysle judikatúry súdov pri hodnotení výpovede svedka, ktorý o rozhodujúcich skutočnostiach vypovedal vždy inak, súd je povinný všetky tieto výpovede prebrať a odôvodniť, prečo svoje rozhodnutie opiera len o niektorú z rozdielnych výpovedí. KS v Bratislave však len formálne odcitoval výpovede svedkov a obžalovaných a v závere konštatoval, ktorým z nich verí a ktorým nie, pričom toto bližšie neodôvodnil.

Ani odôvodnenie rozsudku NS SR nezodpovedá požadovaným kritériám. NS SR dospel k záveru, že ďalšie, údajne nami navrhované dôkazy (hoci s výnimkou znaleckého posudku MUDr. Fialu, ktorého vyhotovenie sme zabezpečili v zmysle záverov NS ČSFR namiesto súdov, išlo len o už vykonané dôkazy nachádzajúce sa v archíve) nie je potrebné vykonať, *„pretože dôkazy, ktoré už boli vykonané, a to v rozsahu nevyhnutnom na zistenie skutkového stavu, tvoria ucelenú reťaz preukazujúcu zistený skutkový stav. Táto reťaz dôkazov by nebola porušená ani vykonaním navrhovaných dôkazov....“*

NS SR teda fakticky vyhodnotil „novo navrhované“ dôkazy bez toho, aby boli ním vykonané, a teda bez toho, aby sme sa mali právo k nim vyjadriť. **Tým porušil zásadu bezprostrednosti a ústnosti trestného konania a naše práva na prístup k súdu, spravodlivý proces a obhajobu. Súd môže hodnotiť len dôkazy, ktoré sú pred ním vykonané a dôkazy vyplývajúce z výpovedí osôb majú byť vykonané ústne, to znamená, že tieto osoby musí súd vypočuť, pričom obžalovaný musí mať právo sa k tomu vyjadriť. Rozsudky súdov sú vzhľadom na absenciu zákonných náležitostí nepreskúmateľné, čím hrubo zasahujú do nášho práva na obhajobu.**

D) Nezákonnosti týkajúce sa výsluchov

Podľa rozhodnutia NS SR publikovaného v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk pod č. 38/68:

„Výsluch obvineného je jedným z dôkazných prostriedkov podľa Trestného poriadku. Odporuje ale § 91 ods. 1 veta druhá Trestného poriadku, ak tento výsluch je vykonaný opakovane iba za tým účelom, aby sa ním dosiahlo doznanie obvineného. Obvinený k doznaniu nesmie byť žiadnym spôsobom donucovaný, teda ani neustále sa opakujúcimi výsluchmi.“

V tomto trestnom konaní odsúdený Kocúr bol vypočutý celkom 24-krát, odsúdený Andrášik len v rokoch 1978 –1980 vypovedal asi 30-krát a po jeho zadržaní vypovedal 33-krát. Odsúdený Lachman bol celkovo vypočutý 17-krát, odsúdený Čerman 19-krát, odsúdený Dubravický 8-krát a odsúdený Beďač 14-krát. Po oboznámení sa s obsahom všetkých týchto výpovedí je zrejmé, že absolútna väčšina všetkých výsluchov sa robila iba preto, aby sa dosiahlo doznanie odsúdených. Odsúdení teda neustále sa opakujúcimi výsluchmi boli donucovaní k svojmu doznaniu.

V zmysle nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 22/02 zo 16.4.2003:

„Ak vydaniu rozhodnutia predchádzal taký postup správneho orgánu, ktorý možno označiť za nezákonný, pričom táto nezákonnosť sa prejavila nerešpektovaním základného práva sťažovateľa

a tento nedostatok je premietnutý v napadnutom rozhodnutí, potom týmto napadnutým rozhodnutím je porušené základné právo sťažovateľa na inú právnu ochranu upravené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.“

Takýmto rozhodnutím v prípade súdnej moci je porušené právo na nezávislý a nestranný súd ako súčasť práva na spravodlivý proces. V danom prípade vydaniu rozhodnutia NS SR predchádzal nezákonný postup KS v Bratislave a celej sústavy orgánov činných v trestnom konaní. **Pritom najmä o doznania odsúdených opreli súdy svoj záver o ich vine, čím sa ich nezákonný postup stal súčasťou súdnych rozhodnutí, a teda bolo porušené naše právo na spravodlivý proces.**

E) Nesprávna aplikácia právnej normy pri rozhodovaní o treste

NS SR svoje rozhodnutie o uložení prísnejších trestov odôvodnil skutočnosťou, že KS v Bratislave údajne „zabudol na odškodnenie obžalovaných, ktorí za prieťahy v tomto konkrétnom trestnom konaní boli odškodnení rozhodnutím Ústavného súdu Slovenskej republiky vo forme peňažnej náhrady.“ Podľa názoru NS SR: „Dvojnásobné odškodnenie z dôvodu neprimeranej dĺžky konania, t.j. finančná náhrada, ako aj skrátenie trestu odňatia slobody tak neprichádza do úvahy.“

Takéto zdôvodnenie rozhodnutia je výsledkom nesprávnej aplikácie právnych noriem. Nie je nám známe, na základe akých skutočností dospel odvolací súd k záveru, že v danom prípade ide o odškodnenie. V trestnom konaní sa neodškodňuje, ale sa ukladajú tresty, a to na základe zásad upravených právnymi predpismi. V danom prípade KS v Bratislave ako súd prvostupňový mohol existenciu prieťahov, t.j. existenciu dlhotrvajúceho stavu právnej neistoty v postavení sťažovateľov pojať za poľahčujúcu okolnosť pri výmere trestu (najmä za okolností, kedy sťažovatelia vedú po celý život po ich prepustení z výkonu trestu odňatia slobody bezúhonný život). NS SR potom mal možnosť inak posúdiť existenciu a význam takejto poľahčujúcej okolnosti, čomu však nezodpovedá uvedenie, že ide o neprípustné dvojnásobné odškodnenie. **Uvedená nesprávna aplikácia právnej normy predstavuje ďalšie porušenie nášho práva na spravodlivý proces.**

IV.

Na základe vyššie uvedených skutočností sťažovateľa navrhujeme, aby Ústavný súd SR nasledovne

rozhodol:

1. *Základné právo Ing. Františka Čermana, nar. 29.11.1950, trvale bytom Tabaková 1, Bratislava, Ing. Pavla Beďača, nar. 27.9.1954, trvale bytom Šúdolská 51, Nitra, Ing. Miloša Kocúra, nar. 5.4.1954, trvale bytom Župné nám. 1, Nitra, Stanislava Dúbravického, nar. 13.2.1954, trvale bytom Hviezdna 4, Nitra, Juraja Lachmanna, nar. 25.10.1953, trvale bytom Piaristická 3, Nitra a Ing. Milana Andrašika, nar. 18.7.1951, trvale bytom Slávičie chodníky 21, Nitra, t.č. vo výkone trestu odňatia slobody, domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, právo na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva vyplývajúce z čl. 47 ods. 3 Ústavy SR a čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 To 36/2004 zo dňa 4. decembra 2006 a postupom tohto súdu v konaní sp. zn. 4 To 36/2004, ako aj rozsudkom Krajského súdu*

v Bratislave sp. zn. I T 36/90 zo dňa 20. januára 2004 a postupom tohto súdu v konaní sp. zn. I T 36/90 porušené bolo.

- 2. Zrušuje rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 To 36/2004 zo dňa 4. decembra 2006 a rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. I T 36/90 zo dňa 20. januára 2004 a vec vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie a rozhodnutie.*
- 3. Najvyšší súd Slovenskej republiky a Krajský súd v Bratislave sú povinní spoločne a nerozdielne nahradiť trovy právneho zastúpenia sťažovateľov do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.*

Sťažovatelia týmto, vzhľadom na niekoľko desaťročí trvajúci stav právnej neistoty, v ktorom sa ešte stále nachádzajú, žiadajú, aby sa Ústavný súd SR pri prerokovaní tejto sťažnosti neriadil poradím, v akom mu došla, ale aby sťažnosť prerokoval prednostne, keďže vec, ktorej sa týka, je naliehavá v zmysle § 26 zákona č. 38/1993 Z. z.

Vzhľadom na skutočnosť, že väčšina dôkazov, na ktoré sa v našej sťažnosti odvolávame, je súčasťou súdneho spisu, tieto pre ich rozsah neprípájame k tomuto podaniu, avšak sme kedykoľvek pripravení tieto vo fotokópii doručiť na vyžiadanie ústavnému súdu.

V Bratislave dňa 31.7.2009

Ing. František Čerman
Ing. Pavel Beďač
Ing. Miloš Kocúr
Stanislav Dúbravický
Juraj Lachmann
Ing. Milan Andrašík